

bu dosya nasıl hazırlandı?

ali vardar

Eğri oturup doğru konuşalım!

Türkiye'deki şehircilik camiasının üretken, dinamik, yaratıcı, tartışmayı ve belgelemeyi seven canlı bir meslek gurubu olduğunu söyleyebilir miyiz?

Kentlerin böylesine hızla değiştiği, büyüdüğü bir ortamda hangi projeler üretiliyor?

Düşünülen, ya da gerçekleşen projeler üzerine ne söylenip yazılıyor? Hayır, bozuk düzen edebiyatına sığınıp topu politikacılara, olumsuz koşullara atmayalım! Bireyler de düzenin aktörleri değil mi? Şöyle -hoş olmayan- bir saptama yapılabilir: Şehircilik düşün ortamımız yetersiz; ama ondan daha kötüsü, bu yetersizliğin yeterince dile getirilmiyor olmasıdır.

Bunca şehirci neden cıvı cıvı bir tartışma, fikir alışveriş ortamı yaratamıyor? Birçok yaklaşımda bürokratik, donuk bakış, içeriğe yönelik inisiyatifleri bastırıyor.

Meslek derneğimizin yayınlarını, yani mesleğimizin bayrağını, tarifeli uçak seferlerinin düzenliliğiyle çıkartamamanın sorumluluğu sadece bu işi üstlenmiş meslekdaşlarımız da mı, yoksa bu sonucun ortaya çıkmasında bizim katkısızlığımızın da payı mı var?

Galiba -denilebilirse- kusur hepimizde; örnek mi istersiniz: işte elinizdeki dergi. Bu sayının hazırlanmasında amaçladığımız yaygın katkıyı sağlayamadık. Asıl niyet kentsel tasarım dosyasında bir taraftan yurtiçi ve yurtdışı

projeleri tanıtırken, bir taraftan da kentsel tasarımın çeşitli boyutlarıyla ilgili yaklaşımların üzerinde durulmasıydı. Yazı katkılarını özellikle pratiğin içinde olan, birikim sahibi, ancak yazı yazmayı sevmeyen tecrübeli meslekdaşlarımızdan istedik. Zira okunmuş bilgilerden çok, yaşanmış bilgileri toplamak istiyorduk. Ancak, her sorduğumuz kişiyi mobilize edemeyince, niyetlenen kişiler sözlerini zamanında yerine getiremeyince yine katkılar sınırlı kaldı.

Dosyada bir ağırlık noktası tasarım projelerinin tanıtılıp değerlendirilmesi idi. Yurtiçi örnekleri en yakından izleyenlerin onlar olacağını düşünerek, Oda temsilciliklerinden kısa katkılar istedik. Ancak temsilciliklerden biri hariç bu çağrımıza yanıt bile vermediler. Durum böyle olunca, dosyamızda güncel hiç bir yurt içi örneği koyamadık.

Olumsuzluklar bir yana, çağrımıza uyanlar da oldu.

Dosyaya yurtdışında çalışan meslekdaşlarımızın katkısını bir ölçüde sağlayabildik. Hem oradaki tecrübeleri, hem de birkaç örnek projeyi derginin olanakları dahilinde tanıtmaya çalıştık.

Uzun yıllardan beri Paris'te yaşayan Ferhan Teber, kendisi tecrübeli bir tasarımcı olmakla birlikte, yazısında proje tanıtımları yerine Fransa'daki tasarım ortamından söz etmeyi uygun buldu. Zira uygulama iradesinin, planlama ve kontrol araçlarının olmadığı bir ortamda en güzel tasarımlar ne işe yarayabilir?

Selçuk Yener kendisiyle konuşan S.Y.'ye Hollanda'da güncel kentsel tasarımın hangi noktada olduğunu anlatıyor, hoş

ali vardar bu dosya nasıl hazırlandı?

benzetmeleriyle yaklaşım çeşitliliğinin altını çiziyor. Verdiği örnekler bizi Hollanda'daki güncel tartışmaların içine sokuyor.

Ömer Kırıl ve Yıldız Tokman yılların proje yöneticiliği birikimiyle kentsel tasarımın proje hazırlama süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olduğunu bizlere tekrar hatırlatıyorlar.

Deneyimli akademisyenlerimizden Sümer Hoca kent tasarımı eğitiminin zaman içinde uğradığı nitelik değişiminin, konunun içerik ve kapsamındaki değişiklikten kaynaklandığının altını çiziyor.

Baykan Günay ricamızı yerine getirerek "tasarım kültürü" ve "yaratıcılığın sınırları" üzerinde durdu. Plancı çevrelerinde son yıllarda bir taraftan sosyal ve ekonomik konular mekansal konuların önüne geçerken, diğer taraftan da mekanik "imar" süreçleri ilgiyi çekiyordu. Bu iki ucun belirlediği genel eğilim içinde, tasarım kültürünü ve yaratıcılığı, kent tasarım bahanesiyle plancılara "bu da işinizin bir parçası" diye hatırlatmak çok yararlı oldu.

Ümit Özcan'ın yazısının içeriğine dosya editörünün katılmamasına ve yazının dosya konseptine uymamasına rağmen, yayınlanmasını uygun gördük. Zira kentsel tasarımın "tarihi ve felsefi temellerini" bu

şekilde değerlendiren birçok meslekdaşımızın olduğunu biliyoruz ve şehircilik camiasını hangi konuların meşgul ettiğini ilerisi için belgelemeyi uygun görüyoruz.

Son olarak bir de özel bir noktaya değinmek istiyorum: Dosya yazarlarından Ö. Kırıl, F. Teber, Y. Tokman (Arıbaş) ve bendeniz, bundan tam 30 yıl önce O.D.T.Ü. Şehir Planlama Bölümünün birinci sınıfında o zamanki temel tasarım (basic design) stüdyo hocası Sümer Gürel ve asistanı Raci Bademli'yle karşılaştık; o zamanki karşılaşma bizim şehircilik mesleğiyle ilk karşılaşmamızdı. Sorgulama, tartışma ve yaratma ortamı derin izler bıraktı; birinci sınıf stüdyosunda mesleğimizi sevmesini öğrendik ve orada edindiğimiz heyecanımızı meslek yaşamımız boyunca da, ne mutlu ki sürdürebildik. Galiba o heyecandır ki bizi tekrar bu dergi sayfalarında bir araya getirdi. Darısı gençlerin başına.

Umarız hiç olmazsa bir kısmını ilgiyle okuyabileceğiniz bir dosya çıkartabildik. Eleştiriler yapılırken -hafifletici sebep olarak- bizim gazeteci ya da dil bilimci olmadığımızı unutulmasın. İnşallah bu dosya bizden sonrakilere şevk verir, daha iyilerinin ortaya çıkmasını teşvik eder.